

MEG OGSÅ

- utvikling av en nettbrettapplikasjon for barn og ungdom
som opplever sykdom i familien

Sluttrapport april 2016

Virksomhetsområde: Forebygging, Kontraksnummer: 2015/FB6470

Prosjektittel: Applikasjon for barn som pårørende, Søkerorganisasjon: Kreftforeningen

Forord

*«Det verste folk kan si er: «Jeg veit åssen du har det». For det veit de ikke!»
(Noor 15 år)*

Sitatet er hentet fra boka Meg også - bok for barn og ungdom som opplever sykdom i familien, utgitt første gang i 2010. Nå er boka blitt til en nettbrettapplikasjon som fra april 2016 kan lastes ned gratis via AppStore og Google Play.

Applikasjonen er en videreutvikling av boka og retter seg mot barn/ungdom i alderen 12-16 år som er pårørende enten til nære voksne eller til søsken. Hensikten har vært å utvikle en interaktiv og multimedial nettbrettapplikasjon som kan være en støtte og et bearbeidelsesverktøy for barn og ungdom som opplever sykdom i nær familie/omgangskrets. Det har vært et mål å utarbeide en applikasjon som kan fungere som en personlig type dag-/loggbok, og som brukeren ønsker å komme tilbake til. Samtidig har det vært viktig å videreføre grafiske elementer fra boka.

I denne rapporten beskrives utviklingsarbeidet «fra bok til app» – fra idé- og konseptfase våren 2015 til test- og utviklingsfase høsten 2015 – og fram til lansering og implementering av boka i april 2016.

Bokprosjektet er et samarbeid mellom flere organisasjoner og enkeltpersoner, og mange skal takkes for at appen Meg også er blitt en realitet:

- Barn og ungdom som har vært med på å teste applikasjonen.
- Forfatter Eldrid Johansen og illustratør Tone Bergan.
- Fagpersoner ved Oslo universitetssykehus og især Råd for barn som pårørende v/leder Trude Aamotsmo, som har fungert som ressursgruppe underveis i prosjektet, samt leder av Barneprogrammet Ragnhild Hals.
- ExtraStiftelsen Helse og Rehabilitering som har finansiert bokprosjektet med Extra-midler bevilget gjennom Kreftforeningen.

30. april 2016, Oslo universitetssykehus

Kristine Hetland Clark
Prosjektleder

Innholdsfortegnelse

	Sammendrag	s. 3
Kap. 1	Bakgrunnen for prosjektet	s. 4
	Videreutvikling av boka	s. 4
	Tilgjengeliggjøre informasjon på de unges premisser	s. 4
	Støtte for barneansvarlige	s. 4
Kap. 2	Mål og målgrupper	s. 5
	Målet med applikasjonen Meg også	s. 5
	Målgruppe	s. 5
Kap. 3	Prosjektgjennomføring og budsjett	s. 6
	Etablering/organisering av prosjektet	s. 6
	Prosessbeskrivelse	s. 6
	Brukerinvolvering og innsikt	s. 6
	Utvikling av konsept og funksjonalitet	s. 6
	Design	s. 6
	Teknisk implementering og release	s. 6
	Drift, vedlikehold og evaluering	s. 7
	Lansering og markedsføring	s. 7
	Forsinkelser i opprinnelig plan	s. 7
	Budsjett	s. 7
Kap. 4	Resultater	s. 8
	Nedslagfelt	s. 8
	Om applikasjonen Meg også	s. 8
	Tekniske spesifikasjoner	s. 8
	Innholdet i appen	s. 9
	Tilrettelegging for dialog	s. 9
	Dramaturgi	s. 10
	Hovedelementer i appen	s. 10
	Personvern	s. 12
	Grafisk grensesnitt	s. 12
	Brukermedvirkning	s. 12
	Målinger/evaluering	s. 12
Kap. 5	Konklusjon og veien videre	s. 13
	Drift og videre utvikling	s. 13
	Intern og ekstern markedsføring av appen	s. 13
	Vedlegg	
	Kommunikasjons-/medieplan	

Sammendrag

*Virksomhetsområde: Forebygging,
Kontraksnummer: 2015/FB6470
Prosjekttittel: Applikasjon for barn som
pårørende, Søkerorganisasjon: Kreftforeningen*

Mange tusen barn og ungdom opplever hvert år at en av deres nærmeste, enten voksne omsorgspersoner eller søsken, blir alvorlig syke. Livssituasjonen og hverdagen deres endres brått, noe som igjen kan føre til usikkerhet og frykt.

I 2010 kom det en lov som styrker rettighetene til disse barna og som skal sikre at de får informasjon og god oppfølging av helsepersonell. I dag ivaretas dette av egne barneansvarlige ved sykehusene. Bare ved Oslo universitetssykehus er det i dag ca. 180 barneansvarlige.

Fram til nå har boka "Meg også – bok for barn og ungdom som opplever sykdom i familien", som ble utgitt av sykehuset i 2010 med støtte fra Extrastiftelsen, vært et viktig produkt i arbeidet med å ivareta unge pårørende ved Oslo universitetssykehus og andre sykehus i landet.

Våre fagpersoner erfarer gode tilbakemeldinger på boka. Samtidig er det en økende tendens, i tråd med medieutviklingen generelt, at bøker og andre tradisjonelle kommunikasjonskanaler taper terreng til fordel for mer interaktive flater, både for underholdning og tilegnelse av kunnskap. Med bakgrunn i ønske om å tilgjengeliggjøre innholdet for flere brukere, lette distribusjonen og ikke minst å imøtekomme unges behov for informasjon i kanaler tilpasset dem, er boka videreutviklet i en applikasjon for nettbrett som kan lastes ned både i AppStore og Google Play.

Applikasjonen ble tilgjengelig for nedlasting i april 2016, og er et gratis tilbud til alle unge pårørende over hele landet. Den er, som boka, diagnoseuavhengig og kan brukes både innen somatikk og rus/psykiatri.

Kartlegginger viser at det ikke finnes tilsvarende produkt i Norden. Primærmålgruppen er pårørende barn og ungdom mellom 12 og 16 år, men den kan også brukes av yngre/eldre.

Målet har vært å utvikle en app som kan være en støtte og et bearbeidelsesverktøy for barn og ungdom som opplever sykdom i nær familie/omgangskrets. Det har vært et mål å utarbeide en applikasjon som kan fungere som en personlig type dag-/loggbok, og som brukeren ønsker å komme tilbake til. Samtidig har det vært viktig å videreføre bokas grunnelementer og grafiske uttrykk. For å utnytte den digitale flaten best mulig, har mange av de mer kreative elementene blitt vektlagt. Novellene fra boka er videreført og supplert med lydbok.

Utviklingen av appen har primært foregått i 2015 og 1. kvartal 2016. Det er for tidlig å hente ut brukerstatistikk, men dette vil bli nøye monitorert gjennom 2016-17. Opprinnelig totalbudsjett for utvikling av appen var på 1,25 mill. kroner (for Ipad nettbrett). For å kunne utvikle også en Android-versjon av appen, tilførte Oslo universitetssykehus ytterligere 352 500 kroner til prosjektet mot slutten av 2015.

Prosjektet har samarbeidet tett med Råd for barn som pårørende ved Oslo universitetssykehus, som har fungert som fag-/ressursgruppe. Et testpanel av 12 unge mellom 10 og 22 år har vært med på å teste appen i to omganger, noe som har vært avgjørende for det endelige resultatet. Prosjektet har videre samarbeidet med byråene Uniform og Seeds om den grafiske og tekniske utviklingen. Både forfatter av boka, Eldrid Johansen og illustratør, Tone Bergan, har vært tett involvert i utviklingen. Utgiver og faglig ansvarlig er Oslo universitetssykehus. Appen er utgitt med støtte fra Extra-midler bevilget gjennom Kreftforeningen.

Kap. 1 Bakgrunnen for prosjektet

Bakgrunnen for utviklingen av applikasjonen Meg også er flere:

1.1 Videreutvikling av boka

Nettbrett-applikasjonen Meg også er en videreutvikling av boka ved samme navn, utgitt av Oslo universitetssykehus (OUS) i 2010 med støtte fra ExtraStiftelsen. Boka har, siden utgivelsen for seks år siden, vært et viktig ledd i ivaretagelsen av barn og ungdom som opplever sykdom i nær familie.

Responser på boka både fra brukere og fagpersoner har vært svært god, og store deler av opplaget på 10 000 eksemplarer for bruk ved OUS, er snart tomt. Boka distribueres i dag internt primært via de 180 barneansvarlige ved Oslo universitetssykehus, som har et særskilt ansvar for å følge opp pårørende unge. Boka er også i bruk ved andre helseinstitusjoner i landet. Som følge av stor etterspørsel nasjonalt, inngikk OUS i 2012, et samarbeid med Universitetsforlaget om utgivelse og salg av boka slik at den kunne komme flere til gode. Per april 2016 er boka solgt i nesten 5000 eksemplarer til helseforetak og -institusjoner over hele landet.

1.2 Tilgjengeliggjøre informasjon på de unges premisser

Selv om erfaringene med boka er svært gode, er det en økende tendens, i tråd med medieutviklingen generelt, at bøker og andre tradisjonelle kommunikasjonskanaler, taper terreng til fordel for mer interaktive flater, både for underholdning og tilegnelse av kunnskap. Blant barn har tilgangen til mediebrett gått opp fra 41 til 88 prosent fra 2012 til 2014, mens 94 prosent har smarttelefon (kilde: TNS Gallup, 2014).

Med bakgrunn i ønske om å tilgjengeliggjøre innholdet for flere brukere, lette distribusjonen og ikke minst å imøtekomme unges behov for informasjon i kanaler tilpasset dem, var det ønskelig å

videreutvikle boka i form av en applikasjon for nettbrett. En rekke fagpersoner bekreftet også behovet for å treffe og informere, særlig ungdom, via andre kanaler/på andre plattformer. De erfarer i økende grad at det er vanskelig å nå fram til ungdom med tradisjonelle kommunikasjonstiltak, som for eksempel brosjyrer, bøker osv.

Applikasjonen er utviklet for nettbrett. Den er gratis og kan lastes ned både i AppStore og Google Play. Det finnes per i dag, så vidt prosjektet bekjent, ikke tilsvarende tilbud i andre nordiske land.

1.3 Støtte for barneansvarlige

Oslo universitetssykehus møter hvert år mange tusen barn som opplever at en av deres nærmeste, forelder eller søsken, blir alvorlig syk eller dør. I 2010 kom det endringer i spesialisthelsetjenesteloven som styrker barns rettigheter som pårørende. Dette innebærer at helseinstitusjoner som omfattes av spesialisthelsetjenesteloven, skal ha barneansvarlig helsepersonell med ansvar for å fremme og koordinere helsepersonells oppfølging av barn av psykisk syke, rusmiddelavhengige og alvorlig somatisk syke eller skadde pasienter.

Applikasjonen vil kunne være et viktig ledd i etterlevelsen av loven og være en støtte for barneansvarlig helsepersonell over hele landet.

Kap. 2 Mål og målgrupper

2.1 Målet med applikasjonen

Målet med prosjektet har vært å videreutvikle boka Meg også i form av en gratis og lett tilgjengelig applikasjon for pårørende barn og unge over hele landet. Applikasjonen har til hensikt å være en støtte og hjelp for unge pårørende til å bearbeide den situasjonen de står i, både under og etter sykdommen/sykehusoppholdet.

For unge vil appen kunne være et godt verktøy for empowerment (egenkraftmobilisering) ved at appen kan hjelpe til å styrke selvkontroll, selvfølelse, kunnskaper og ferdigheter på kort og lang sikt (kilde: www.mestring.no, 2014). Applikasjonen vil også kunne være et utgangspunkt for dialog mellom unge pårørende og voksne helsearbeidere.

Applikasjonen viderefører målene med boka om å være et verktøy som kan bidra til:

- å tilrettelegge for åpenhet og dialog mellom helsepersonell, foreldre, barn/ungdom og søsken
- å involvere barn/ungdom i prosessen på deres premisser
- å skape en arena for bearbeiding, gjenkjenning (andre har opplevd det samme) og legitimering av følelser (sorg, sinne, trøst, håp osv.).
- å identifisere strategier for å takle prosessen barnet/ungdommen står i (hva hjelper, hva kan jeg gjøre?, håp, støtte, hjelp, ansvarsavlastning)
- å se barnet som individ (egenverdigg) og knytte bånd til hjemmesituasjonen (skole, lokalt hjelpeapparat)

Følgende suksesskriterier ble satt for appen:

- Tilbakevendende brukere
- Trygghet
- God logikk
- Engasjerende oppgaver

2.2 Målgruppe

Målgruppen for appen er barn og ungdom som er pårørende, enten til nære voksne eller søsken med alvorlig/kronisk sykdom. Primærmålgruppen er barn/ungdom mellom 12 og 16 år. Appen vil, som den analoge boka, være diagnoseuavhengig og vil kunne brukes av pårørende barn/ungdom både innen somatikk og psykisk helse/rus.

I dialog med Ungdomsrådet ved Oslo universitetssykehus, og med bakgrunn i innspill fra en rekke fagpersoner, har det vært et mål at appen, i noe større grad enn boka, sikter seg inn mot ungdom. Ungdom som målgruppe, og deres særskilte utfordringer og behov i kontakt med helsetjenesten, er et satsingsområde ved OUS og nasjonalt. Applikasjonen vil kunne være med på å imøtekomme det faktum at mange pårørende ungdom, sammenlignet med yngre barn, har behov for større grad av uavhengighet fra voksenpersoner og evt. støtteapparat.

Dette prosjektet gir i tillegg en unik mulighet til å teste ut en ny kommunikasjonsplattform rettet mot unge pårørende som målgruppe.

Kap. 3 Prosjektgjennomføring og budsjett

3.1 Prosessbeskrivelse

Proessen/metodikken fram mot utviklingen av endelig produkt i AppStore/Google Play har bestått av følgende hovedfaser:

1) Etablering/organisering av prosjektet (vår og sommer 2015)

Den praktiske riggingen av prosjektet startet våren 2015 med nedsettelse av redaksjon/arbeidsgruppe og ressursgruppe.

Råd for barn som pårørende ved Oslo universitetssykehus har fungert som ressurs-/faggruppe underveis i hele prosjektet. Dette rådet består av et bredt fagmiljø fra både somatikk og psykiatri som jobber med unge pårørende. Rådet har også medlemmer fra Ungdomsrådet og Oslo kommune. Barneprogrammet ved OUS har også vært deltaker i gruppen, sammen med Idépoliklinikken ved OUS.

Arbeidet i ressursgruppen har vært organisert i workshops der skisser og faglig retning er blitt presentert og diskutert. Til workshopen som markerte oppstarten på prosjektet, var også flere eksterne aktører invitert, som Barns Beste og Voksne for barn. Hospice Lovisenberg har også bidratt inn i prosjektet. I alt ble det arrangert åtte mindre/større workshops.

Prosjektet har vært ledet av kommunikasjonsrådgiver Kristine Hetland Clark med støtte fra Kristoffer Eide i kommunikasjonsstaben. Sammen med utvalgte ressurspersoner har disse utgjort redaksjon/arbeidsgruppe. Forfatter av boka Eldrid Johansen og grafisk designer Tone Bergan har bidratt inn. Prosjekteier er kommunikasjonsdirektøren ved Oslo universitetssykehus. Utgiver og medisinsk faglig ansvarlig er Oslo universitetssykehus. Byrådet Uniform har stått for den grafiske og tekniske utviklingen av appen i samarbeid med Seeds.

2) Brukerinvolvering og innsikt (høst 2015)

Et testpanel på totalt ca. 15 barn og unge i alderen 10-22 år har testet appen i to omganger; først for å få tilbakemeldinger på konsept og retning, dernest for en mer detaljert gjennomgang av funksjonalitet og navigasjon. Halvparten av de unge som var med på testingen kjente til boka. Resultatene er brukt aktivt i utviklingen av appen. Testpersonene ble i hovedsak rekruttert via barneansvarlige ved OUS, og inkluderer både pårørende innen somatikk og psykisk helse/rus.

3) Utvikling av konsept og funksjonalitet (høst 2015)

På bakgrunn av den analoge boka, funnene i testpanelet og faglige innspill fra ressursgruppen, ble innholdet strukturert med tanke på en ikke-lineær brukeropplevelse. Skisse til teknisk rammeverk, innholdsstruktur, prioritering av innholdselementer, funksjonalitet og navigasjonsprinsipper ble presentert og diskutert i workshops.

4) Design (høst 2015)

Dette arbeidet består av tilpasning og videreutvikling av egnede oppslag til nettbrett, inkl. visuelle elementer/ikoner, fargepalett, grid og typografi (dels basert på visuelle føringer fra den analoge boka). Fokus har vært utvikling av animasjoner og effekter der dette var hensiktsmessig eller berikende, og utforming av multimedialt innhold som for eksempel audiobok. Arbeidet omfattet også tilpasninger som utnytter innebygde funksjoner og egenskaper i Apples og Androids operativsystem, som for eksempel kamera.

5) Teknisk implementering og release (mars og april 2016)

Denne fasen av arbeidet omfatter den tekniske overføringen og implementeringen til den digitale flaten (koding) og release i AppStore og Google Play. Et forholdsvis komplisert, skreddersydd kodeverk gjorde denne fasen krevende med hensyn til testing.

Apple-versjonen av appen har vært tilgjengelig for gratis nedlasting i AppStore siden 12. april. I avtalen inngått med utvikler, inngår en tre ukers feilrettingsperiode, før ny og oppdatert release. Ny og oppdatert release skal etter planen være klar 4. mai. Android-versjonen ble tilgjengelig for nedlasting i Google Play 30. april. Også for denne versjonen inngår en tre ukers feilrettingsperiode før ny og endelig release i midten av mai 2016.

6) Drift, vedlikehold og evaluering (fra mai 2016)

Videre drift og vedlikehold av appen ivaretas av Oslo universitetssykehus og ligger utenfor dette prosjektet.

Det er opprettet en egen e-postadresse for brukertilbakemeldinger, megogsa@ous-hf.no. Denne driftes av kommunikasjonsstaben og Barn som pårørende. Innspill som kommer hit vil bli vurdert og brukt aktivt i arbeidet med videreutvikling av appen. Via Google Analytics vil man også kunne hente ut statistikk som vil gi en god indikasjon på bruken.

7) Lansering og markedsføring (fra april 2016)

Appen ble første gang lansert bredt under Ungdomshelseuka ved Oslo universitetssykehus i uke 15 i 2016. Her hadde prosjektet bl.a. en egen stand på Rikshospitalet.

Som et viktig ledd i implementeringen av appen blant fagpersoner, er det underveis i arbeidet blitt avholdt flere presentasjoner av prosjektet i faglige fora. Representanter i disse fagforaene er viktige ambassadører for å nå ut til de unge.

Det er utarbeidet en leaflet og en plakat om appen (se vedlegg) som barneansvarlige primært kan spre i egne fora og ute på klinikkene. I og med feilrettingsperioden på tre uker, har prosjektet valgt en "stille" lansering med fokus på intensiv testing i denne perioden. Når ny release foreligger vil prosjektet gå offensivt ut med informasjon både internt og eksternt. Det er utarbeidet en egen kommunikasjons- og medieplan for dette arbeidet (se vedlegg og pkt. 5.2).

3.2 Forsinkelser i opprinnelig plan

På grunn av utvidelsen av opprinnelig prosjektomfang til også å omfatte utvikling av en Android-versjon, samt reduserte personalressurser i oppstarten, og en del tekniske utfordringer som tidsmessig var svært krevende, ble prosjektperioden skjøvet ut til april 2016. Alle utgifter knyttet til appen (med unntak av gavekort til testpersoner for 2016) er utgiftsført i 2015. Utgifter til markedsføring av appen bekostes av sykehuset.

3.3 Budsjett

Beskrivelse	Inntekter	Utgifter	Sum
Midler fra Extrastiftelsen	950 000,-		
Egne midler (OUS) i opprinnelig prosjektplan	300 000,-		
Sum inntekter			1250 000,-
Innkjøpte tjenester/prosjektledelse		1 245 215,-	
Materiell		2712,-	
Sum kostnader iht. sluttregnskap 2015			1 247 927,-
Ubrukte midler 2015			2073,-
Overførte midler til 2016 for utestående gavekort-kostnader til testpanelet			2073,-
Sum prosjekt (2015-2016)			1 250 000,-
Tilleggsmidler fra Oslo universitetssykehus til utvikling av Android			352 500,-
Sum prosjekt m/tilleggsmidler (inkl. Android)			1 602 500,-

Kap. 4 Resultater

Målet med prosjektet har vært å videreutvikle boka Meg også i form av en lett tilgjengelig applikasjon som kan fungere som et støtteverktøy for unge pårørende over hele landet. Om prosjektet har klart å oppnå dette, er det for tidlig å si noe om, men testingen så langt viser positiv respons.

Selv om stor grad av brukerinvolvering underveis i prosjektet har vært med på å sikre et produkt utviklet på de unges egne premisser, er det for tidlig å hente ut brukerstatistikk (nedlastninger, bruksmønster). Dette vil først være hensiktsmessig mot slutten av 2016 etter endt markedsføring/implementering. Monitorering via statistikkverktøy i Google Analytics gjør det mulig å måle nedlastning og bruksmønster. Dette vil gi verdifull informasjon i senere evaluering og videreføring/drift av appen. Registrerte spørsmål innen tematikken, via nettstedet Klara Klok, vil også kunne gi en indikasjon på bruken av appen (se s. 10 «Tilrettelegging for dialog»).

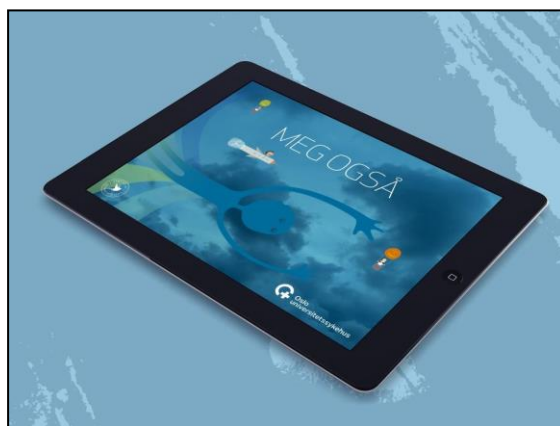
4.1 Nedslagsfelt

Antatt potensiell målgruppe for appen er over 500 000 på landsbasis. Det siste året er det ved OUS registrert over 2000 foreldre med ett eller flere pårørende barn under 18 år. Vi vet også at om lag 35 000 barn/ungdom under 18 år har en forelder som har (hatt) kreft, og at hvert år opplever nesten 3500 barn at en av foreldrene får kreft (www.kreftforeningen.no). Så mange som 450 000 barn/ungdom lever med psykisk helse- og rusproblematikk i nær familie (www.helsedirektoratet.no).

Applikasjonen er på mange måter et lavterskeltilbud. Den er lett tilgjengelig og kan tilpasses lokale behov, og er i stor grad uavhengig av variabler som økonomiske ressurser, bosted, og ikke minst helsepersonells tid og fokus. Det er imidlertid vanskelig å sette noe mål om antall nedlastninger og det er heller ikke noe mål i seg selv, men evalueringen og monitoreringen må ses i lys av «markedet».

4.2 Om applikasjonen Meg også

Applikasjonen er, som boka, utviklet i nær dialog med barn og ungdom. Det å gå fra papir til app skaper et stort mulighetsrom, samtidig er det kun i tett dialog med brukerne at man finner den beste løsningen. Appens innhold er basert på boka, men er samtidig en videreutvikling der nye momenter er kommet til. Den digitale flaten åpner for nye bruksområder, og dette er forsøkt utnyttet i appen.

Tekniske spesifikasjoner

Applikasjonen er utviklet for nettbrett på iPad og Android i liggende format, og ikke for mobiltelefon. Dette har vært et strategisk valg fra starten med tanke på at appen skal kunne være en aktivitets/logg-app der visuelle og kreative elementer skal ha en stor plass. Dette stiller noe større krav til skjermstørrelse og funksjonalitet. Valget er også begrunnet i den økende bruk av nettbrett som kommunikasjonsplattform (TNS Gallup, 2014).

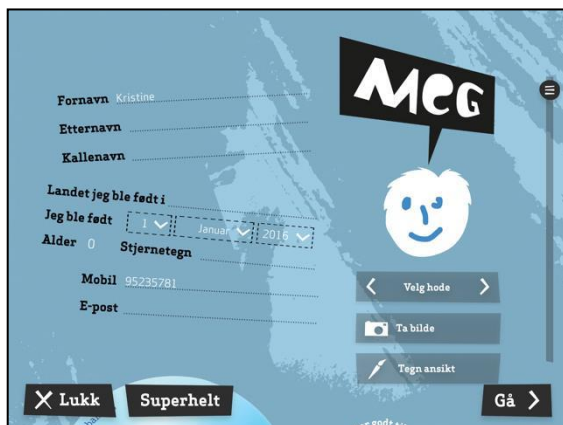
På grunn av et begrenset budsjett var appen i utgangspunktet kun tenkt utviklet for iPad. I valg av teknisk plattform tok man imidlertid tidlig høyde for å velge en teknisk løsning som på et senere tidspunkt ville kunne fasilitere både Android og Apple. Da prosjektet like før jul 2015 fikk tilført interne midler som gjorde det mulig å utvikle en versjon også for Android, kunne dette løses på en forholdsvis rimelig måte med basis i det samme tekniske kodeverket.

Den tekniske løsningen er utviklet i Unity 5 med C#. Oslo universitetssykehus har kjøpt kodeverket, noe som forenkler prosessen med å utvikle evt. tilsvarende produkter rettet mot barn og ungdom, som for eksempel Sykehusboka. Prosjektet har veldig høy grad av skreddersøm av alle grafiske elementer (i motsetning til «listevisninger» som dominerer på mobile flater). Appen er tilgjengeliggjort via Oslo universitetssykehus sin egen konto i App Store og Google Play.

Appen kan brukes uavhengig av nettilgang. Kun enkelte tablåer har lenker til eksterne nettsider for ytterligere informasjon og mulighet for å stille spørsmål til fagpersoner på området.

Innholdet i appen

Boka, som er på omlag 170 sider, har i konverteringen til app resultert i ca. 45 såkalte tablåer.

I og med at tematikken i boka er gjennomtestet med gode tilbakemeldinger blant brukerne, er denne i store trekk videreført i appen i følgende tema/innholdsbolker:

1. Meg og mitt: Tydeliggjøre

- Hvem er jeg og hva liker jeg? Jeg er meg - også nå
- Gjenkjennende sitater og visuelle referanser som åpner for bearbeidelse
- Loggbok, følelsesdagbok
- Meg uten sensur, arbeidssider, scrapbook

2. Meg og familien: Bevisstgjøre

- Hvem er vi, hvor bor vi, høytider, tradisjoner
- Kjernefamilie og storfamilie
- Hvem er syk, hva innebærer det for meg
- Tilegne seg kunnskap om sykdommen
- Arbeidstablåer, bl.a. for identifisering av omsorgspersoner

3. Meg og alt det andre: Mestre

- Vennene mine, skolen, fritidsinteresser etc.
- Tematiske arbeidstablåer
- Råd og hjelp, støtteapparat med tilrettelegging for dialog via Klare Klok (se under)
- Scrapbook

4. Bok i boken: Gjenkjenne

- Fem skjønnlitterære tekster i lydbokformat
- Fokus på ulike aspekter knyttet til det å være pårørende
- Spenn i form og sjanger

Tilrettelegging for dialog

Det digitale formatet muliggjør direkte lenker til nyttige kilder og tilrettelegging for elektronisk dialog. Det er inngått et samarbeid med Klara Klok, som er en etablert, nasjonal kanal for unge som har spørsmål knyttet til bl.a. helse. Ett av tablåene omtaler tjenesten med direkte lenke inn i et spørsmål-svar-bilde, hvor man kan stille spørsmål og i retur får et referansenummer. Svaret publiseres på Klara Kloks nettsider i løpet av en uke.

Det er kvalifisert helsepersonell som svarer på spørsmålene. Flere av disse er ansatt ved Oslo universitetssykehus. Min Journal ble vurdert som mulig dialog-plattform, men dette hadde krevd et mottaksapparat som per dags dato er vanskelig å rigge. Det har også vært et poeng å rute brukerne til allerede etablerte ungdomskanaler. Klara Klok mottok i 2015 54 122 spørsmål fra barn og ungdom over hele landet.

Dramaturgi

Valg av dramaturgi har vært førende for appens konsept og funksjonalitet. To ulike retninger ble vurdert:

Lineært historieførløp

- En logikkstyrt løsning som tar deg fra tablå til tablå, basert på dine tidligere svar.

Fritt historieførløp

- En logikkstyrt løsning som gir deg alternativer til hva du kan gjøre, basert på dine tidligere svar og ønsker.

Med bakgrunn i brukernes behov valgte man å utvikle appen etter et fritt historieførløp.

Hovedelementer i appen

Følgende hovedelementer står sentrale i appen:

Humørstyrt innholdsmotor

Boka inneholder en rekke sitater fra pårørende barn og ungdom. Dette er videreført i appen i form av sitater som popper opp avhengig av hvilket humør du er i. Til grunn for denne funksjonaliteten ligger en

såkalt humørstyrt innholdsmotor som driver brukeren innover i hendelsesforløpet. I appen kan man velge å beskrive egne følelser med utgangspunkt i et definert følelsesregister videreført fra boka. Følelsene er vektet på en fem punkts skala fra "veldig positiv", via "litt ulage" til "veldig negativ", og valg av følelse trigger et motspørsmål "Hvorfor føler du deg...?" som du kan velge å utdype. Den humørstyrte innholdsmotoren styrer hvilke oppgaver som foreslås og hvilke sitater som popper opp.

Motspørsmål og belønning underveis

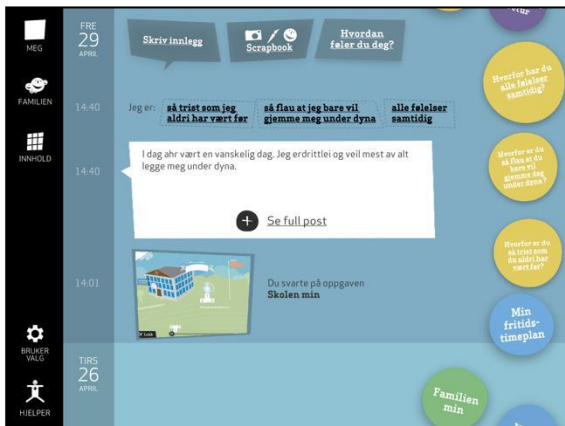
Motspørsmålene utfordrer brukeren og bidrar til å bevisstgjøre og utdype egne følelser. Ved å lese sitater eller beskrive en følelse, trigges et motspørsmål, som brukeren kan velge å kommentere eller ikke.

Appen "belønner" også brukeren underveis i form av en oppgavebekreftelse. Har man jobbet en stund med appen dukker "Superhelten" opp og sier "Bra jobba!", og foreslår nye oppgaver. Superhelten er en sentral figur i boka og er på mange måter en personifisering av brukeren.

Logg- eller dagbok/min feed

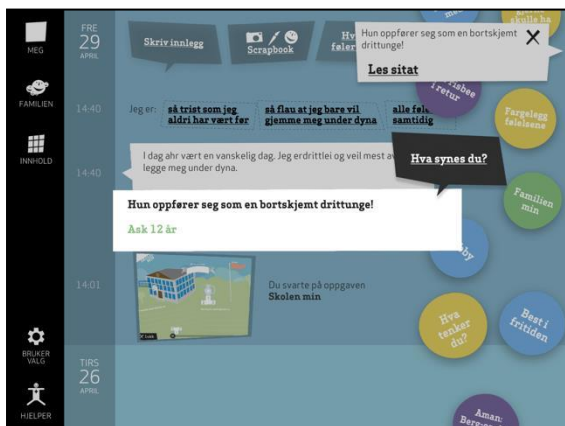
Bokas dagbokfunksjon er videreført i appen i form av en feed/loggbok på selve hovedsiden, hvor man kan skrive innlegg og lagre disse. Denne feeden gir oversikt over all aktivitet i en kronologisk tidslinje, og det er mulig å gå tilbake å se på alle tidligere innlegg/oppgaver man har gjort.

Via hovedsiden får man også tilgang til egen profil, indeks, hjelper og landingsside for familie i venstremeny, mens alle oppgaver ligger i scrollbar høyremeny. I feeden finnes tekst og bildebokser i flere modi. De komprimeres ved visning tilbake i tid, og ekspanderes til full størrelse når man klikker på dem.

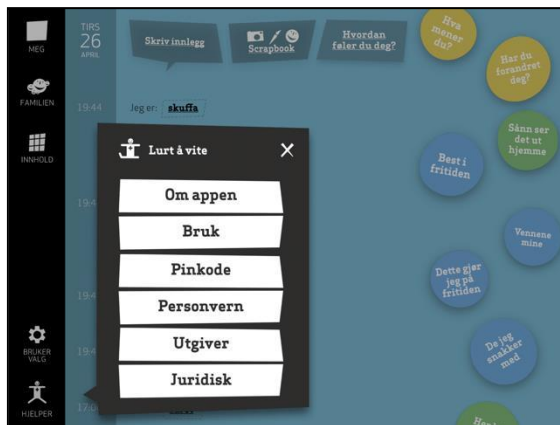
Sitater

Sitatene fra boka er videreført i appen. I alt er det over 60 sitater. Ved å klikke på et av sitatene blir man utfordret på hva man synes i form av en tekstboks man kan velge å fylle inn.

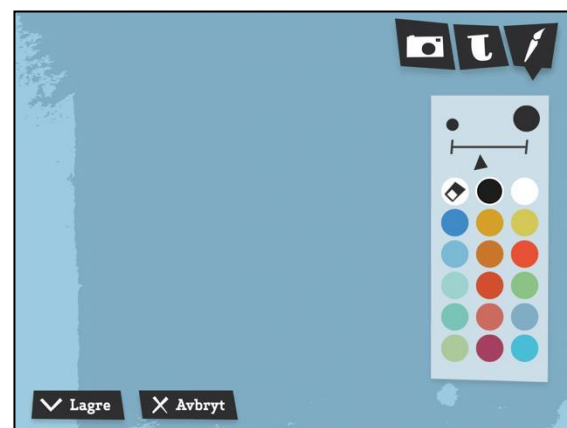
Hjelper

Også bokas "hjelper" er videreført i appen. Hjelperen fungerer både på globalt nivå (i beskrivelse av appen, personvern etc.) og på oppgavenivå, som en guide for å løse oppgaver i form av små hjelpetekster som popper opp ved inngangen til en ny side og deretter forsvinner. Disse kan enkelt klikkes for å hentes opp igjen eller lukkes.

Scrapbook

Scrapbook er appens svar på de blanke arbeidssidene i boka. I scrapbook kan man tegne, skrive, ta/laste inn bilde eller andre elementer. Alle elementene kan flyttes, roteres og skaleres.

Gjennomgående og faste prinsipper

Appen har følgende gjennomgående funksjonalitet:

- Scrolling ved lang tekst
- Teksteditor
- Nedtelling av tegn
- Skalering av skrifttype avhengig av hvor mye tekst man legger inn

Lydbok

De fem novellene er videreført fra boka og kan enten leses eller lyttes til. I novellene kan man lage bokmerker, få lyd og justere skriftstørrelse. Novellene er lest inn av forfatter Eldrid Johansen.

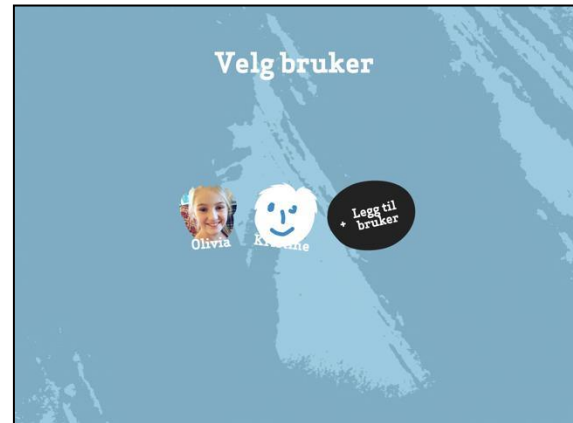
Personvern

Informasjonen som registreres i appen er ikke knyttet mot noen server som registrerer personopplysninger. Alle data som registreres i appen lagres kun lokalt på nettbrettet. Brukere kan beskytte informasjonen ved å opprette en pin-kode.

Mange barn/unge deler Ipad med foreldre og søsken. Det har derfor vært viktig at appen legger til rette for å opprette flere brukere med unike pin-koder.

I appen er personvern og bruk av pin-kode beskrevet under hjelpe-funksjonen i appen. Appen er godkjent av personvernombudet ved Oslo universitetssykehus.

Grafisk grensesnitt

Det har vært et bevisst valg å videreføre det grafiske uttrykket i boka, både mht. illustrasjoner, farge- og fontbruk. Hovedgrunnen er at boka er et vel etablert og gjenkjennbart produkt med basis i et grundig forarbeid og brukertilbakemeldinger.

Brukermedvirkning

Under utviklingen av appen har 15 barn og ungdom i alderen 10-22 år vært med å teste appen med hensyn til funksjonalitet, brukergrensesnitt, navigering etc. Alle disse har opplevd å stå i en pårørendesituasjon, og ca. halvparten av dem var kjent med boka.

To brukertester er gjennomført, høsten 2015 og en rett etter jul i 2016. Brukertekstene ble gjennomført som strukturert 1-1 intervju med oppgaver og spørsmål, først med basis i konseptskisser (skjermbilder), siden ved å teste en promo. Testresultatene har vært viktige for å skape et produkt tilpasset målgruppens ønsker og behov. Alle testpersonene har underskrevet samtykke.

Målinger/evaluering

I appen er det lagt til rette for brukertilbakemeldinger i form av en egen e-postkasse for tilbakemeldinger. Via Google Analytics vil det også være mulig å hente ut enkel brukerstatistikk, som antall nedlastninger og brukermønster. Statistikk og brukertilbakemeldinger vil bli brukt aktivt for å videreutvikle appen. Man vil også se på muligheten av å monitorere en eventuell økning i antall spørsmål på Klara Klok knyttet til pårørendeproblematikk.

Kap. 5 Konklusjon og veien videre

Målet med prosjektet har vært å videreutvikle boka Meg også til en gratis og lett tilgjengelig nettbrettapplikasjon for pårørende barn og unge over hele landet. Prosjektet, som ved prosjektstart i januar 2016 kun hadde prosjektmidler til utvikling for iOS, fikk tilført interne ekstramidler i desember 2015. Dette gjorde det mulig å utvide nedslagsfeltet betraktelig i form av en løsning også for Android. Utvidelsen av prosjektomfanget forlenget prosjektperioden med noen måneder.

Appen er utviklet innenfor planlagt budsjett. Det totale budsjettet for appen er på 1 602 500 kroner, inkl. interne ekstramidler på i overkant av 352 500 kroner.

Appen er utviklet med stor grad av brukermedvirkning, og er godt forankret i de unges behov. Antatt potensiell målgruppe er over 500 000 på landsbasis, men det er ikke satt konkrete mål for antall nedlastninger/bruk. Appen har også god faglig forankring i fagmiljøet på sykehuset.

5.1 Drift og videre utvikling

Ved valg av teknisk løsning (Unity 5 med C#) har økonomi vært førende, i tillegg til kravet om en løsning som kunne støtte både iOS og Android. Prosjektet har høy grad av skreddersøm av alle grafiske elementer (i motsetning til «listevisninger» som dominerer på mobile flater), noe om også måtte imøtekommes.

Den valgte tekniske løsningen er svært gunstig når prosjektet går over i driftsfasen. Unity er en kostnadseffektiv plattform hvor man stort sett jobber med en kodebase, i motsetning til én for iOS og én for Android. En løsning for hvert av operativsystemene kunne gitt noen tekniske fordeler, men hadde samtidig vært langt dyrere både å utvikle og drifte, noe det ikke har vært midler til i prosjektet.

Eventuelle feilrettinger gjøres fram mot nye release i mai 2016. Det vil med sikkerhet dukke opp ønsker om forbedringer etter dette, som må følges opp. Appen har også potensial i seg per i dag, til forbedringer på allerede kjente områder, men som det ikke har vært ressurser til å utbedre innenfor prosjektperioden. Dette gjelder særlig tekst/redigeringsfunksjonen i appen som fungerer, men som kunne vært mer brukervennlig. Hovedårsaken ligger i valg av den tekniske løsningen Unity som i bunn er en spillmotor og ikke støtter tekstredigering på en optimal måte. For å overkomme dette kreves videre utvikling og skreddersyde tilpasninger som eventuelt vil måtte følges opp i driftsfasen.

Oslo universitetssykehus vil drifte appen videre og følge opp utviklingen av appen med basis i brukerstatistikk og tilbakemeldinger. Antall nedlastninger/bruk vil monitoreres nøye.

5.2 Intern og ekstern markedsføring av appen

Prosjektet er nå i en fase hvor de siste feilrettinger vil bli gjort, før endelig release av begge versjonene i mai. Da går prosjektet over i en driftfase.

Prosjektet har valgt en "stille" lansering av appen i første omgang for å fange opp eventuelle feil før bred markedsføring internt og eksternt. Det er utarbeidet en egen markedsførings- og medieplan (vedlegg) der hovedbolken av tiltakene iverksettes i mai 2016.

Så langt er følgende hovedtiltak gjennomført eller under planlegging:

- Stand om appen under Ungdomshelseuka 12-15. april på Oslo universitetssykehus.
- Leaflet om appen, samt plakater til bruk for barneansvarlige og andre internt og eksternt (se bilde s. 14).

- Oppdaterte nettsider om appen og temaet på [OUS sine nettsider](#).
- Presentasjon av appen i diverse fagfora.
- Linje- og nettverksinformasjon. Implementeringsarbeidet startet allerede under utvikling av appen i form av forankring i og involvering fra viktige fagfora og ressurspersoner.
- Ledelsesforankring; appen skal presenteres for ledelsen ved OUS i mai 2016. Dette er et viktig ledd i den interne implementeringen av appen.
- Nyhetssaker til distribusjon internt, i sosiale medier, via nettverket til Barns Beste, til alle helseforetak i landet, kommunehelsetjenesten, samt en rekke brukerorganisasjoner.
- Temasak i VG om unge som pårørende med kobling til appen Meg også.
- Samarbeid med andre redaksjoner, inkl. fagpresse og kanaler rettet mot barn/ungdom.
- Bruk av ambassadører; OUS sine fagpersoner vil være viktige ambassadører i markedsføringen av appen inn mot fagpersoner regionalt og nasjonalt.
- Prosedyre for barneansvarlige; en viktig suksessfaktor er at appen blir en del av de barneansvarliges rutiner mht. ivaretagelsen av unge pårørende. Appen bør derfor omtales som et sentralt verktøy i sykehusenes prosedyrer for barneansvarlige.

MEG OGSÅ
Appen for deg som opplever sykdom i familien

- Dagbok**
Lag din egen dagbok med dine tanker og minner. Dagboken er passordbeskyttet.
- Kamera**
Legg inn fotografier, tegninger og tekst. Din egen scrapbook!
- Opplevelser**
Mange andre unge har vært i din situasjon tidligere. Les om deres opplevelser.
- Nettbrett**
Gratis og tilgjengelig på alle typer nettbrett!!

Oslo universitetssykehus
STØTTE AV UNGE I SYKEHUS
App Store
Google play

Vedlegg

Kommunikasjonsplan for markedsføring og implementering av applikasjonen Meg også

1) Kort om produktet

Appen er basert på boka «Meg også – bok for barn og ungdom som opplever sykdom i familien» som kom ut i 2010. Kategoriseres som underholdning/ terapeutisk funksjon for barn og ungdom som har sykdom i nær familie. Appen er kun kompatibel for nettbrett – både Android og iPad. Dette fordi det er vektlagt skrivefunksjoner, samt visuelle og kreative elementer som krever større plass enn hva brukergrensesnittet på smarttelefoner tillater. Valget er også begrunnet i den økende bruken av nettbrett innen målgruppen. Gratis nedlasting, ingen annonser, ingen sosiale funksjoner og passordbeskyttet innlogging. At den er beregnet for nettbrett burde også reflekteres i kommunikasjonen.

Fra prosjektbeskrivelsen står det at appen vil videreføre målene med boka:

- å tilrettelegge for åpenhet og dialog mellom helsepersonell, foreldre, barn/ungdom og søsken.
- å involvere barn/ungdom i prosessen på deres egne premisser.
- å skape en arena for bearbeiding av følelser underveis i sykdomsforløpet og etterpå (sorg, sinne, trøst, håp osv.).
- å identifisere strategier for å takle prosessen barnet/ungdommen står i (hva hjelper, hva kan jeg gjøre?, håp, støtte, hjelp).
- å se barnet som individ (egenverdigg) og knytte bånd til hjemmesituasjonen (skole, helsestasjon).

2) Markedet

Man har sett en oppgang i bruken av nettbrett blant barn fra 41- til 78 prosent fra 2012 til 2013 (TNS Gallup). For å møte målgruppens behov og medievaner har bokens funksjon og innhold blitt implementert på en app. Målgruppen for produktet er definert som barn og unge fra 12 til 16 år som har sykdom i nær familie. 35 000 barn/ungdom under 18 år har en forelder som har/har hatt kreft, og hvert år opplever nesten 3500 barn at en forelder får kreft (kreftforeningen.no). 450.000 barn/ungdom lever med psykisk helse- og rusproblematikk i nær familie (helsedirektoratet.no).

For å nå denne gruppen blir det viktig å rette kommunikasjonen mot helsepersonell/virksomheter som er i kontakt med disse barna. I mindre grad fokus på å nå barna direkte, med unntak av målsetning om oppslag i en eller flere av mediene hvor denne aldersgruppen nås, som Aftenposten junior, NRK Super og Barns beste. Finnes ikke noe tilsvarende tilbud på markedet per i dag.

3) Målsetning og budsjett

Kommunikasjonsplanen har til hensikt å bidra til [antall, ikke satt] nedlastinger av appen, høy kjennskap blant fagpersoner (se medieplan), innsalg av caser til medier (se medieplan), delinger i sosiale medier og generelt posisjonere appen som en troverdig og god tjeneste for barn og unge innen målgruppen. OUS er leverandør, og merkevaren vil være gjenkjennbar i appen. I et hav av mer eller mindre halv-troverdige apper innen sjangeren «helse» i AppStore/Google Play, vil merkevaren Oslo universitetssykehus forhåpentligvis bidra til økt troverdighet og kredibilitet.

Markedsføringsbudsjettet var i utgangspunktet på 0,- men det forventes enkelte mindre kostnader knyttet til trykking av flyers. Dekkes av KST.

4) Medieplan

Produktet har lang levetid, og kan videreutvikles ved senere tidspunkter. Medieplanen konsentreres i de påfølgende 3-4 ukene etter lansering. En påfølgende evaluering vil deretter avgjøre eventuelt behov for å forlenge kampanjen. Generelt rettes kommunikasjonen mot to ulike målgrupper: helsepersonell/fagpersoner og unge med sykdom i nær familie. Sistnevnte blir prioritert bort i store deler av medieplanen, med unntak av medier rettet mot barn, dvs. Aftenposten Junior, Barns beste, NRK Super, Klara klok, ung.no og ungdomssidene på ous.no. Stil og tone skal være preget av mottaker og medium/plattform. Vi treffer i liten grad sekundærmålgruppen gjennom egne sosiale medier, men andre aktører har flere følgere i denne aldersgruppen (se medieplan). Viktig at den interne kjennskapen til appen er høy, at relevante ous-ansatte kjenner til konsept, innhold og hvilken aldersgruppe den passer best for. I henhold til avtale med Universitetsforlaget, tilbys også boken gratis til helseinstitusjoner som jobber med barn og unge. Sammen med forsendelsen av bøker legges det ved flyers om appen.

Det er også landet avtale om oppslag i VG. En gutt (15) og hans mor, som tidligere var kreftpasient, stiller opp i sak som kommer i VG. Det er forespeilet god omtale av appen og OUS' tilbud til unge pårørende. Saken havner i ordinær utgave av papiravisen og på vg.no i løpet av uke 18 eller 19. Ikke avklart om den kommer på betalingsssidene (VG+) eller som gratisartikkel.

- Primærmålgruppe: Kommunikasjon mot nettverk, helsepersonell og fagpersoner skal være nøkternt og informativt. Belyse appens fordeler sett fra et noe mer faglig standpunkt, suksess fra boken, behovet for å møte målgruppen på deres foretrukne medier/plattform.
- Sekundærmålgruppe: Kommunikasjon mot barn og unge skal ha et mer lettbeint, direkte og «friskere» språk. Når det er sagt så er de ikke vi som styrer det redaksjonelle innholdet på de fleste flater hvor vi kan nå målgruppen direkte.

4.1 Tidsplan

Appen var tilgjengelig i AppStore 12. april. På grunn av en ganske viktig feilretting, ble det besluttet å gå for en stille lansering. Feilrettingen forventes å være på plass ila. uke 18, noe som også markerer operasjonalisering av kommunikasjonstiltakene i beskrevet i medieplanen.

Det er viktig at kjennskapen er høy internt og blant relevante fagpersoner i forkant av lansering. Det er ikke fastsatt datoer i medieplanens 1. utkast, men i utgangspunktet kan man starte kommunikasjon mot fagpersoner internt to uker i forkant av lansering. Rådet for barn som pårørende en naturlig kanal ut mot andre viktige fagpersoner.

5) Effektmåling og justering

Det er krevende å måle kjennskap til appen, men en smal sak å avdekke antall nedlastinger og hvordan appen benyttes. Med utgangspunkt i målsetningen om [antall, ikke satt] nedlastinger, kan det være nødvendig å forlenge kampanjeperioden. Avventer behov og hvorvidt vi har lyktes med ønsket rekkevidde. En evaluering av bruk, antall nedlastinger o.l. er naturlig å ha rett i starten av juni.

